Hatodik évfolyam. 32. szám. Székely-Udvarhely, 1900. augusztus 12.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és köz. előljárókat egészévre 6 kor., a tanítóegyleti tagságot, köz. és körjegyzőknek 6 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: BETEGH PÁL.

Hirdetési díjak: 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, nagybetűs szó 6 fillér. Ismétlődő hirdetés 2 fillér, nagybetűs szó 3 fillér, tóbbszörös közlésnél 4 fillér szó. — Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

— Hirdetéseket e lap rendszere elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Kinek is terhelné a lelkét?

(G.). Nem nagy dologról van szó. Mindössze annyi az egész, hogy pár napt előtt Körispatak községben összeomlott egy régi, rozoga iskola; tiz perczczel azután, hogy a jelenleg nyári menedékházul szolgáló épületből eltávoztak a gyermekek.

Azt mondjak, a kik látták, hogy azokból a csöppségekből — ha pár perczczel korábban dül össze az a rozoga alkotmány — egyetlen egy sem kerül élve édes anyja karjaiba.

Hát hiszen — vélekedunk a mai nemtörödöm világban — micsoda baj is eredne, ha negyven-ötven szegény szétcsapott porontyocskát sem elalszik az Úrban, maguk után hagyva ugyanannyi siró, kezeit tördelő anyát és szitkozódó, átkozódó apát?! Hát semmi! Kevesebben maradnánk ötvennel! Legalább nem kellene a szájukba kenyeret keresni, nem kellene veszödni velük, mig embernyi emberekké cseperednének . . . s punktum. Kinek mi gondja aztán egyébre?!

De nem! Így beszelnünk nem szabad! Halálos vétek volna Isten és a magyar nemzet ellen. Olyan kevesen vagyunk még mindig, hogy — Széchenyi intését nem feledve — az apagyilkosságtól is meg kellene kegyelmezni, nemhogy lelkiismeretben, bünös közönnyel dobjunk oda otven reménytelejes fiatal életet a megsemmisüléseknek.

Pedig csak egy hajszalon függött, hogy váratlanul gyász nem borult Körispatakra s a temetőkert lakói ijesztő mértékben meg nem szaporodának nehány óra alatt. Hiába követné aztán ezt a „veletlen" szerencsétlenséget egy csomó fegyelmi vizsgálat, felügyeseztés; hiába irnának be árkusokat jegyzőkönyvekkel; hiába vallatnának fül-fat, boldogult, boldogtalant, hogy végre is kideríljön mindenki artlatlansága! Csak nem támadnának fel: kiket a vétkes könnyelemüség a születte gyermekek alá temettek.

A törvény ellapczai, félreértheltenül és félremagyarázhatlanul követeli, hogy az iskolai czélokra használt épületeknek szilárdan, masszív anyaghól és egészségügyi tekintetben kifogástalanul kell emelteniök.

És a népiskolai törvény rendelkezéseit ki hajtja végre? A törvényhatóság. Ki is ellenőrzi, hogy a törvénynek érvény szeresztelett-e? Állami fejczet ólján és szándéka, hogy a felesleges iskolákná meg a megfelelő egyházi hatóságok is.

Ezek közül vajjon melyik vállalna el a felelősséget a rombadőlt iskolaért és meghalt gyermekekért? Vajjon kinek a lelkét nyomná otven ártatlan teremtés borzasztó halála? A tanfelügyelőnek-e, vagy az illetékes közigazgatási tisztviselőnek, vagy az egyháznegyei esperesnek?

Nem tudom, hiba lenne-e, ha annak csalhatatlan konstatálása mellett, hogy ki pápista, ki kálvinista; ki tartozik Szell Kálmán pártjához, ki a Bánffy Dezsőéhez: egy-egy tekintet az e fajta csekélységek fölött is megpihenne . . . ?

A közigazgatás reformja. A Budapesti Napló irja: A belügyminisztereumban e hónap 15-en Szell Kálmán miniszterelnök személyes elnöklete alatt megvizsgáltassa szakfőnökeinek ilyen, meg más a közigazgatás egyszerűsítésének kérdésével kapcsolatosan különösen a szegényügy, a közegészségügy és az illetekességi kérdésekben gyakorlati, a polgársag aldozatkészségét nem igénylő módon való egyszerűsitest vagy hivatva megvitatni. Mertekadó körökben már regen érzik ama visszásságot, mely a jelzett ügyek rendezetlenségéből kifolyólag a társadalom nyomorba jutott tagjainak leki magbasson s ugy szólva, a mi a közerkölcsiséget és közbiztonságot veszélyezteti; az idegenben betegre és koldusokká vált egyének szükségszeru támogatása által pedig a községekre és a társadalomra elviselhetetlen terheket ró. E bajokon segíteni annál egetöbb szükség, minél feljebbtek ma már a közkedélységi viszonyok, melyek következtében a nép otthonátol a megelhetés kedveszét sokszor messze vidékekre elharanczol, de nyomorba jutvan, a jó humanitarius ügyek fentiek volta miatt a pusztulásnak és züllésnek van kitéve. Nehogy a társadalmi bajok e miatt is elmérgesedjenek, a miniszterelnök most ezeknek az ügyeknek olyan rendezését chajtja, mely a népnek lehetővé tegye, hogy a humanitarius védelmet karhol az országban igénybe vegye a nélkül, hogy ezáltal a községek uj megterhelettest szenvedjenek. A miniszterelnök maga fog a tanácskozáson elnökölni és meghallgatja a szakembereket, mert kijelentő ólján az ügyekben, hogy a letesitendő reformok ne teoretikus elvek, hanem a gyakorlati életben bevalt intézményeknel szerzett tapasztalatok figyelembevételével valósíttassanak meg.

Jegyzők iskolája.

— aug. 1.

Egyik előző számunkban közöltük a jegyzői tanfolyamok tanitási anyagát. Most közöljük az elettelepítési szabályrendeletben foglalt következő intézkedéseket, amelyekben számos kérdezősködő olvasónk megtalálja a kért felvilagositásokat.

A tanfolyamok tanuimányidőtartama szeptember 1-től junius 30-ikig terjed.

A tanfolyamra való állandó felügyeletet a kormány nevében az illeto városi (vármegyei) főispan gyakorolja.

A tanfolyam elén a belügyminiszter által kinevezett igazgató áll. A tanfolyam tárgyan a belügyminiszter által kinevezett szakegynek adják elő.

A községi közigazgatási vizsgalati bizottság elnökét és tagjait a tanfolyami előadók, valamint más szakerők soraiból a belügyminiszter nevezi ki.

A tanfolyamra csak az veheto fel, aki: a) főgimnáziumi vagy fórealiskolai nyolcz osztályt vagy ezen középanodókkal egyenrangu más középfoku iskolát, vagy meglelelő katonai minősitest elvégezen vegyt, b) az iskolai tanulmanyok befejezése után valamely községjegyzői (községi vagy körjegyzői, vagy r. t. városi jegyzői) irodaban legalabb egy evi gyakorlatot töltött; c) az ajlam hivatalos nyelvet szóval és irásban birja; d) a kitöltött ádókedvi e) tanfolyam-hallgatasi szandékat ang. 20—25. között (az első ezrben szeptember 1—5 között) az igazgatónál, — okmányainak

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

„Az egyiket viszik, viszik esküvőre."

(Irta és felolvasta: Czirnay Lajos.)

A Székely-Udvarhely tárczája.

Juliska szinten elkomolyodott az anyja figyelmeztetésére s a romlatlan lelek ösztönszegével kijelentette, hogy ő még nem akar férjhez menni.

Éppen akkor lepett be az apja s latva leanya könnyes szemeit, a jelenet titan tudakozódott. Juliska apjához simult s mint egy mentő csoinakba kapaszkodó fuldoló, ugy bizott apja férfias erejében és gyönged szeretetében. Mintha tudta volna, hogy apja jó-vel!

— Ne no sirj! többet éles leanyom, hisz ez csak tréfa az egész. Menj hátra a kertbe s lásd meg, hogy a baranyoknak nincs-e valami baja? Ha Jóska megitatta a marhákat, hajtsatok be a borjukat is s a baranyokat is a kertből. Ugy szent volt a beke. Jó tedvel viszaznyerte s nem volt az a barány, a melyik különöben ugrált volna, mint ő, a hogy kiért a szép füves kertbe a Jóska társaságban.

Azonban a napj sincs fel nélkül. Jóskának a lelket a Juliska örömének ragyogó sugarai mind sötétebb és sötétebb foltokkal homályositottak be. Jövő életének reménye képei, más szinbe kezdtek megjelenni lelki szemei előtt. Nem tudta feleljteni a Ferencz uram menyét...

— Szegény leanyka! mind elkeseredett vala. Mert is boszantod örökké, hiszen meg alig 17 éves, hát hogy tudna okosan gondolkozni a házasságról?

— Nem is kell oda 40 esztendő «halla-e!» Aztán micsoda nagy gondolkozás szükséges annak, a kinek anyja s apja van? Minden jó szülö abban igyekszik, hogy minél előbb s mentül jobb he yre adja a gyermeket. Ma delutan is meg eskü egy szegény se volt, a ki azt ne mondta volna, hogy Juliska Péter Jánossal igazán megtalálják egymást. Ferencze azt is mondta, hogy a jövő héten kérni jönek, mert Jánosnak a sorozása kitölt s immár házasodhatik. En mondtam is, hogy csak jöjjenek, mert jó szivvel látjuk.

— Asszony! tudod-e, hogy nagyot hibaztal hirtelenkedéseddel? Nekünk ez az egy gyermekünk van s az Isten is megvertne, ha neki bonatot szeznék. Már pedig látod jól, hogy Jánost nem szereti. Szeretet nélkül pedig az élet olyan, mint csillag nélkül az éjszaka. Lehet-e egyetértés s a nélkül boldogság?

— Jaj „halla-e", szerelemmel nem élünk meg, ha nincs vele spiritusnk a tejbe! A kinek vagyona van, annak van mit szeressen. Nem mindenki olyan boland, mint «kisd», hogy még most sem tudna feleség nélkül élni.

Gazda Márton arczára «kiült», hogy lelke sebet kapott. Szerencsére, ha érző szivének bár egy sugarával bevilagithatna felesége sötét gondolatinba s hajtak fajt, hogy kemény szavakat használ, leanya és vallásos érzelme érdekében türte azt is.

Lásd édes feleségem, ha en azt tudtam volna, hogy eskövesek alkalmával a tisztelettel az kérdesére, az en Istenem előtt hamisan nyilatkozom s azt, a mit ott elmondtam, meg nem tarthatom, soha se tudtam volna meg, ha egy falu vagyonát hozott volna is magaddal. Az igazi vallásos ember nem azért cseleszik ugy a mint a vallás szertartása kivánja, hogy mások előtt, ha nem teszi, hanem azért, hogy az itélje el a jó Isten. Soha se lenne nyugott a lelkem, ha ém tudva rea kényszeritném gyermekem szivét a szeretetre. Teremtőjét s képmutatásával pokollá változtassa nemcsak a saját, hanem családja fölött paradicsomát.

— Teringette, milyen pap lett volna kend édes gazdám"! En sem mondom, hogy nem ér semmit a szeretet. — Ha az a szép két birtok egy helyre kerül s az a sok gyönyörü marha mind a Péter János uram udvararól bömböl ki, lesz-e a faluban olyan ember, a ki higyje, hogy a szép kölyokban nincs-e a menyecske? Hagyjuk édes gazdám azt a sok szép szót az urakra, mert a beszéddel nem sokra megyünk, hanem sokkal jobb, ha «kisd» is a simogatás helyett rea parancsol arra a leanyra s mikor megkerül, oda igen. Aztán majd megszerettik egymást a fűzhelyük mellegénel. Hiszen még jóformán nem is ismerik egymást, mert az a János is olyan szemermes, hogy ide se jö. Aztán — mosolygva tette hozzá Gazdagné — ha jámbor, annál jobban illhnek vele Juliska!

— Kezdem dülöni, hogy sok igazad van asszony! De azért lelked rajta, ha nem élnek jól.

Az asszony győzött. De hát hol az a férfi, a kit az asszony je nem győz?!

Az éjszakát mindenki jól töltötte, csak Jóskának jött kesére alom a szemére s Márton gazdát nyugtalanitotta egy-egy boroogos gondolat.

Harmad nap muiva Juliska el volt jegyezve Péter Jánossal. S hogy «el ne romoljék», hirdetési mentényt kértek.

A házasság egy hetre ki volt tűzve. A nagy ingzira mindkét haznál lázasan készülődtek. Juliskának nem szerezte el a kő a kőrbenkulus szemeiről. Mindig hajtogatta: soha sem leszek a János feleége édes anyám!

Egy gyönyörü reggelen Juliska hátra ment a kertbe. A harmat a fajdalom harmatával öleltekezett. A nap már felig felmutatta ragyogó tányérját s arany sugarait a szerelmesek hivta a szép kert mádarait. Az avarhöl két szép kék szem csillog Juliskára. Utána hajlik s két szerény ibolya harmat gyöngyével vegyül összeölelő könye. Kezabontja a lenyugodt virágokat s harmat az avarban s hogy szabadok legyenek, mire hátra megett lepteket hall. Feletten s vissza fordul.

— Ah! te vagy Jóska?

— Ea vagyok Juliska. Bocsánzu jöttem. Soha sem látlak többé. Te holnap menyasszony lesz, en meg örökös bujdosó. Most nem vagyok apádnak szolgája, tehát szabadnak vagyok — mint a szabad fellel csicsergő madárka. Keleten az oltár megvilagosodott s itt az Isten szabad ege alatt, a természet nagy templomában esküszöm, a mit oly rég erzek — esküszom irántad való igaz szerelmemet... Es most itten veled Juliska! Légy az enyém örökre!

Azzal kezet fázson megragadja s indulni akar.

— Meg csak egy szóra alj meg Jóska! Hirtelen leszakitja az ibolyákat s kel. forró csókot nyomva rajok, átadja Jóskának. Ez életem boldogsága s igaz szerelmem zálogja. Vidd magaddal s az meg fogja bizondani neked, hogy Jánosé soha sem leszem.

Többet nem tudott szólani, csak nézte az örült sielsegzel rohanó Jóskát. Mikor már az épületektől nem hallatszik, hirtelen a «kert fahjára» at a sürü füzfák bolingatva egyik közt a csendes hullámokra bázta sebzett szivének fájdalmait.

Egy het muiva adta vissza évének — már meggyógyulva. . . .

János az nap eskudött örök hűséget Fazakas Birnek, mikor Juliskát szép csendesen kivittek a temetőbe.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

bemutatá a mellett — szóval vagy írásban bejelenti. Az igazgató a felvételi kérvények felett rendszerint saját hatáskörében határoz, az aggalyosnak látszó kérvényt az elnökön keresztül az igazgató terjeszti, melynek határozata ellen öt nap alatt a belügyminiszterhez lehet felebbezni. Ha valamelyik tanfolyamra tulsok hallgató jelentkezett, ezek egy részét a belügyminiszter másik tanfolyamra utalhatja.

A tanfolyamhallgatók evi tandija 40 korona amely összeg felévenként 20—20 koronás részletekben fizetendő.

A hallgatók előmenetelének megállapítása czéljából, a heti rendszeres szemináriumi gyakorlatokon és gyakori írásbeli feladatokon kívül, havonként colloquiumok, az első felév végén pedig az igazgató és az illető előadó jelenlétében nyilvános vizsgálatok tartatnak. Az, aki az első felévi vizsgálaton kielégítő eredményt nem tanusított, a második felévi hallgatására csak azzal a feltétellel bocsátható, hogy a második felév első hónapja végén újabb vizsgálatra jelentkezni köteles. Ennek elmulasztása, vagy az újabb vizsgálat nem sikerülése esetén az egész tanfolyamot ismételnie kell.

A községi közigazgatási vizsgálat tárgyait a tanévy mindkét felében előadott tantárgyak képezik. A vizsgálat írásbeli és szóbeli.

Az írásbeli vizsgálat a gyakori közigazgatás körébe tartozó kérdésekre adandó írásbeli indokolt feleletekből, különösen egyes, a községi közigazgatási törökösödési eljárás és községi birasodás körébol vett esetekre írásbeli elintézésekből áll. Az írásbeli vizsgálat kérdéseit az összes előadott, illetőleg vizsgalati tárgyak sorából a vizsgáló bizottság állítja össze. A kérdések közül minden jelölt legalább 3 tárgy körébol sors szerint egyet-egyet vajaszt, ezekre vonatkozólag készítésénél, melynek időtartama legfölebb 8 órára terjedhet, mindig jelen kell lennie a vizsgálóbizottság egy tagjának, vagy az elnök által kijelölt felügyelő biztosnak, ki a jelölteket a törvényhoyvekkel s egyéb szükséges segédkönyvekkel ellátja.

A szóbeli vizsgálat, melynek időtartama minden egyes jelölésre nézve legalabb 1 óra, nyilvánosan tartatik s az írásbeli feladatok megvitatásával veszi kezdetét, ezeknek a jelöltek az minden egyes tárgybol legalabb egy kérdés intezteik.

A vizsgálat befejeztével a vizsgáló bizottság zárt ülésben határoz annak eredménye felett s határozatát azonnal nyilvánosan kihirdeti. Elfogadas esetén a minősítés megadja vagy kitüntetésre ajánlja. Kitüntetésel minősítés csak egyhangu határozat utján, mig az egyszerű minősítés szótöbbességel is történhetik. A minősítés az összbenyomas alapjan, az írásbeli es szóbeli vizsgálat eredményének egybevetesével alápilanló meg.

A szóbeli vizsgalaton 1 vagy 2 tárgybol visszavetett jelölt 3 hónap multan letelhető részleges pótvizsgalatra utasitandó. A részleges pótvizsgalat ket izbeni sikertelensege esetén az egész tanfolyamot ismetlendi. A bőbb mint 2 tárgybol visszavetett jelolt a teljes vizsgalatnak 6 honap multan ismetlesere utasitandó. Az ismételt vizsgalatnak sikertelensége esetén, csakis a tanfolyam ujbol végzese utan van másodszori ismetlesenek bocsátásnak helye.

Egyik tanfolyamról a másikra felévi közben át lépni egyaltalan nem lehet; az első felév végen is csak belügyminiszteri engedélyjel.

Vizsgalatot rendszerint csak ott lehet tenni, a hol az illető a tanfolyamot hallgatta; a tanfolyamon vizsgaztatásra indokolt esetben a belügyminiszter adhat engedélyt. Ismételt, vagy pótvizsgálat azonban csakis ott tehető, a hol az első kiserlet történt.

Az 1900—1., 1901—2. és 1902—3. tanévekben tanfolyamhallgatók felvehetők:

Az 1900. év szeptember hónap 1-én tényleges szolgálatban álló községi elöljáró (segédjegyző, jegyzősegédje), jegyző-gyakornokok és jegyzői irnokok is, mennyiben az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előírt iskolai alapképzettségen (hat gimnaziumi, realiskolai, polgári iskolai osztály, avagy ezen középtanodákkal egyenértékű kereskedelmi iskolai, vagy megfelelő kátonai tanfolyam sikeres végzésén) kívül az szeptember hónap 1-ére megelőzőleg megkezdett legalább egy évi gyakorlatot tudnak kimutatni, ha egyébként a fenti c)—e) pontokban foglalt követelményeknek megfelelnek.

A fent emlitett 3 tanéven belül tanfolyamhallgatókul felvehetové továbbá azok a községi aljegyzők (segédjegyzők, jegyzőségedek), jegyzőgyakornokok és jegyzői irnokok is, akik 1900. szeptember hónap 1-en hadkötelezettségi tényleges szolgálatot teljesítenek, amennyiben ennek teljesítése a közvetlenül hivatali szolgálatokból vonultak be és a menynyiben a fent emlitett feltételeknek egyébként megfelelnek.

A tanfolyamra felvétel, illetőleg kezgyi közigazgatasi vizsgalatra bocsátas feltételeul kiszütt egy evi gyakorlat igazolásra az illető kösegi elöljáró, vagy jegyzőnek vagy r. t. varosi jegyzőnek az alispán által iattamozott bizonyitványa szolgal. A végbol, hogy a lattamozó alispán a gyakorlat tényleges kitöltését ellenőrizhesse, a főszolgabirák (r. t. varosok polgármesterei) a hatósagi területen alkalmazott s a tanfolyamra bocsátáshoz szükséges iskolai alapképzettséggel biró aljegyzők (segédjegyzők, jegyzőségedek), jegyzői irnokok és jegyző-gyakornokok szolgalatba lépeset, egyik jegyzői irodaból más ilyen irodaba való alléjesét, ugyszintén szolgalatuk megszakitasat vagy elhagyasat az alispánnak bejelenteni tartoznak. Az alispán a jegyző altal kiallitott bizonyitvanyt csak abban az esetben lattamozza ha az egy evi gyakorlat tényleges kitöltése e bejelentések alapján megállapitható.

September 1-én, amikor a törvény életbe lép, a jegyzői szigorlatokra vonatkozó 1884. évi 58,285. B. M. számu szabályrendelet hatalyát veszti.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A király 70-ik születésnapja és a törvényhatóságok.** Kolozsvár varosa — irja a Magyarorszag — a király 70-ik születésnapjat nagy fénynyel ünnepli meg. Az ünnepély programmját — egy a czélbol összegyűlt előértekezet megallapitva, egyben felkérte a polgármestert, hogy az orszag törvényhatosagait áltratban hivja fel arra, hogy az indvösesek azt a modjat fogadjak el, a mint azt Kolozsvár varos az ünnepely programmjaban a következőt: 1. Augusztus 17-én este a város szokott módon valo kivilagitasa mellett a varost környező magasatokon örömtüzeket gyujtanak. 2. Aug. 18-an d. e. 10 orakor a varosi templomban istentisztelet lesz, melyen a varosi szenatorok tisztelesen. 3. Az istenti tisztelet végeztével rendkivüli törvényhatósagi közgyulest tartanak, melyen a tanács azt az indituanyt fogja eloterjeszteni, hogy s király ezen közgyulesbol születesének 70-ik evfordulója alkalmabol üdvözletet szóval üdvözöljék.

Kinevezések A marosvasárhelyi kir. itelotabla elnöke Besztercsy István helyebol kir adotsztet, vegzett joghallgatót, a marosvasárhelyi kir. itelotabla kerületebe a hivatalnoki pályára lépő törvényszékek ujra felszervezése alkalmabol a szolgalatba felvettek: Sinkalo József posta- és távirdatisztt a marosvasárhelyi m. kir. posta- es tavirdagyakornok nevezteteit ki.

— **A körispatiaki iskola összeomlása.** Megbotránkozassal vettük a hirt, hogy varmegyenkben Körispatak kozsegi iskolaja e ho 8-an beszakadt s ket tanitónak, a kik a varmegyet szerezet azutan, hogy az apro ovodas gyermekek szünetre kijöttek, oralasi pollaval összeomlott. Ugy a kir. tanfelugyelő, mint a varmegye alispanja surgosen intezkedek a mulasatos iskolanak ujra felepitese felol. Ugy a varmegyei alkalmarol szol mai vezérczikkünk is. Ajánjuk közügyelembe. Csodálatos, hogy egy ilyen ügyről a hivatalos jelentés a közponba meg csak tegnapiott erkezett be.

— **Tűzoltó gyűlés.** A Bencédi Pál elnyozásával megtartott bellfalvi ev. ref. egyhaz papi allomasára e ho 8-an Baczó Lajos kösmödi ev. ref. papot valasztottak meg egyhangualog. Baczó Lajosnak allomasa körulbelül ugyanolyan jovedelmet ad mint a mely volt, szerencsénkre Baczó tavozasa erzekeny veszteseg, mert benne egy valóban mintapapot vesztenek. A bellfalvaknak czak gratulálhatunk igen helyes valasztasokhoz.

— **Az iparfelügyelő Honoréd Gábor** évenként tartatni szokott urattai hala-ünnepe a szokásos hala-adó istenitisztelet alakjában ez idén folyó hó 19-én (vasárnap) lesz. Az ünnepi predikatort Gróf Bethlen Károly honoráldjánosfalvi unitárius lelkész, ki ismert szónoklatait ugy a vallásos ünnepélyes fogas szolgalta az Urat. Az erdeklődő figyelmet szivesen felhivjuk ezen szep es Isten elot bizonyara kedves hálaadó-ünnepre.

— **Mélkészti előadások.** Homozódjárásban, Nagy Sándor nyugotszati szaktanár e ho 26-án délután Otaszteleken, 27-en delelőtt Homoródkarácsonfalva, delutan pedig Zsombor községekben mehetyeszesi szakelőadasokat tart, felhivjuk a kozsegi ügyelőket a kozsegunkben ezeuatosokra hol mindenki ingyen vehet részt s szerezhet magának hasznos okulásokat.

— **Meghívó.** A Felső-boldogasszonyfalvai szüntidőzö ifjuság folyó hó 19-en, julius havanyzetik honsaras nyari táncvigalmat rendez, melyre a t. közönséget tiszteletettel meghivja a rendezőseg.

— **A birtokrendezés ügye varmegyénkben** lazas munkassagal foly. Big mig a varmegyenkben mindik fusmunykassal folyt, addig az orszagszogallatas emberei, addig nálunk a perzselő forrosagban kir. törvényszékünk három birája dolgozik a legbuzgóbban falukon a birtokrendezessel. Meg a kir. telekkönyvezetőt is kiszallottatak a valasztott helyekre az ujra felvétel szükseges. Gazdakozönségünk régi ohajtasa s eppen ezért a legnagyobb elismeréssel adózunk Mentovich Gyula kir. törvényszéki elnök bölcs intezkedesenek a ki meg nyari munyakban szintén odaszallott a varmegyenkben a helyszinen. A birtokrendezes ügye tehát rohamosan halad s ha a honapok eta nyugdijazas folytan üresedésben levő es a hetekkel ezelőtt ujonnan rendszeresitett biroi allasok betoltesenek beallitasaval, illetve a szervezetek bővitésel lesznek gyorsan elfogthatnak; rendkivüli addalenne azon hianyok potlasara, melyek a mas iranyban munkalkodo birak elfogalitasa miatt mégis csak lemaradtunk. A közelgő öszön pedig — szóval ugy-e?

— **Utazó székely kamara.** A marosvasárhelyi kereskedelmi es iparkamara kerletebe — mint a Székely Lapokbol olvassuk, Tanszik B. Hugo kir. tanacsos, elnök es szentterzsébeti Szakáts Péter titkár, valamint Orbay János kir. iparfelugyelő o hó 4-en a székely kamara kerletebe hatarozatta a szekely kamara megalakitasat, gyobb fiyponton az iparosokkal közvetlenül tárgyajtanak és a viszonyokat tanulmányozák". Igen helyes és nozetünk szerint — egyedül czélravezetőbb rendszervalotszas. Hala és köszönet Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternek, ki a kereskedelmi kamarainak ujra kell szülessek. Az oddigi — ugyszólva — bürokratikus rendszer czélhoz nem vezet különösen a szekelynel, melyhol „harapofogóval" kell »kiszedni« a szót. Aztán anyagra meg a szekely szokatlan szegenyseg, Monda köszönet felnt a szekely miniszternek, hogy önerzetre ébresztette a szekely iparosokat és azok vezető faktoraimak uj iranyt mutatott, hol kellő felkismerettel a bajok legnevelegi hatolhatnak. Kulonjaszabjak az erdelyi videkre, hirbeg a lakosokot, meggyőzvén azokat a kihadozott. S miutan Hegedüs miniszter ilyen es ehez hasonlo utravalot adott a szekely kamara elöljaroinak, oszinte szivbol udvozöljük korunkban. Tarja fel mindenki lepestelenul a szekely, meg turtokodás nélkul nezetet meg akkor is, ha az rea, vagy a kamara kepviseloire nezve — latszólag — nem is kellemesek. A székely kamara utazasa azert is szükséges, mert vannak egyes czégek, melyek allamkölcsönt elveznek a szekely vagyon kalitasat elszivattyuzzak s a szekely iparosokat fettetlenul szükséges tudni. Ismeriink kozelebbrol is egy czeget, melyet külföldon is elismertek s a szekely nevnek ott is becsületet szerzett. Mintegy 6000 korona allamkölcsönt kapott s azzal igazan szeszen gazdalkodva, fenyes eredmenyeket ert el. Jeleül annak, hogy e penz a legjobb helyen van s hogy a jozan gondolkozasu szekely kisiparos mindenkor meghalaija szorgalmavel az atyai támogatast. Harom ev ota czeliunk a szekely iparosok ugy a mint szemi szemben gatta meg, hogy vajjon a segely nincs-e veszélyeztetve? Pedig egy ilyen látogatas kiszamithatlan lendületet adhat; szükseg esetben egy eredyes follepes az esetleges bukaszt is megvédhet. Ugy a szekely iparosaink s kereskedőink szonosen a kisiparosok — általában igen sajnosan tapasztaltak az eddigi rendszer mellett, hogy sem a szekely kamara, sem pedig az iparfelugyelőseg — talán rendkivüli elfoglaltsaga miatt — közvetlenul nem foglalkozott ügyeikkel. S egyesekben azon hit vert gyökeret, hogy ezek az ipari elet közvetlen elomozditasara hivatott tenyezők: csak sajat szakhelyükön latjak meg meg az erdemes-bb iparosokat is. Szóval csak azokert keszenek, azokat ajandjak a uyszaszlya azok erdekeiet teljes protekeziet gyakorolnak a kamara kerületeben levő iparosok nem kis boszuságra és hátrányara is. Ismerünk olyan iparosokat, akik nemcsak a Székelyföldön, de az országban is a legjobb s legtöbbre becsült iparosok voltak. Pályaiziak a párisi kiállitásra hirdetett allami ösztöndijakra. Nem nyertek meg, mert — ők mondják — nem voltak marosvasárhelyiek. Panaszkodnak, hogy mig Marosvasárhelyen a kamara az iparosokat s kereskedőket a varmegyek pályázó iparosai czak *kettőt* nyerhettek az egész kamarai kerületben. Ezen okok igen jelentékenyek az iparfejlesztes sikeres, eredményt terentő nagy munkaban, melyben Marosvasárhely s azokban a szekely ugy nagy felkesedessel megkezdett. Igen czélszerűnek tartanók a szekely iparkamara oly modon való decentralizalasat, hogy minden székelyföldi varosban bizonyos időig szekelne. Mondjuk: csaks 2 evig marmarathatna egy varosban s ezutan szerint czzel telettesitnék a helye vetetnek annak, hogy minden a kamara székhelyére czentralizalassek. Evégre, rossz neven sem vehetjük, hogy a kamara folytos latvan a szekelyen levő iparosokat s azokat is magunkfiaiat hanyagolja, s egy czélbol részesülnek támogatasban. Az általunk ajánlott rendszer mellett, a mi iparosainkra'is gyorsabban sor kerülne.

— **Varmegyénk közigazgatási bizottsága** havi rendes ülesét e ho 8-an Holtsky Arthur, varmegyenk főispanja elnokletevel megtartotta. A bizottsag elsőben jelentette Dancsó Lajos birtokosnak közgazdasagi eloadóva történt kineveztetesét; az epen jelen volt közgazdasagi eloadot melegen üdvözölte. Ismeynet fejezi ki, hogy a rea haromig igen fontos feladatokat ugy a bizottsagban, mint a varmegyenk közigazgatasa terenen fogja elvegezni elomozditja. Damokos Andor dr alispán tette meg ezutan havi jelentesét az alispáni hivatal körebe tartozó ügymenetről. Jelentesébol kiemeljük, hogy julius 1-en megszűnt az alispáni hivatal mellett a szekely foldi korusja alkalmaval Udvarhelyvarmegyét is meglátogatta. Fogadása alkalmaval már a küsösegekben is megnyilvanult azon öröm, melyet e látogatás a társadalom minden retegeben s főleben az iparos szekely körében keltett, mert ipari fejlettségünk sok tekintetben hagy ugyan fenn meg kivanni valókat, mindazáltal a kereskedelmügyi kormányzatnak ezen látogatassal is megnyilvanult figyelme és eloszor is eloszor is szekely-nek, mert ugy a szekely iparosaink a mar elert eredmenyek, de a czéltudatos kezdeményezesek iránt is meg van az erős akarat és fogekonysag. Ezenkivül felsorolja a szemelyzeti valtozasokat, melyekel más lapunkkal ismeretesek. Ugy a szekely-udvarhely-i Magyarlapban jelenti, hogy julius ho 29-en a deli órákban Oroszhegy közseg 58 gazdajanak összes épulete, behordott takarmanya a tuz martaleka lett. A kar az eddigi hozzavetesek szerint az oszszes kaban mintegy 100 korona kárt, a tuzgondatlansagbol keletkezett. Ember- es allatelet alkozatul nem esett. Biztositva alig volt valami; a karnak mintegy 3—4 szazalaka. A nagyreszben teljesen vagyontalanul maradottak felegelesere a kozkozonseg szonnal megtettettek; elemi szerekben az adakozók kőnyörületessege folytan hiany nem volt. A tuzvészt követő napon julius a községben szemelyesen megegyezoen a nyomor nagysagarol, jovőjeinek megtekintese alattanyt szokatlanul szepen tavirati eloterjesztest tett, melynek folytan az 58 gazda reszere 580 korona surgonyleg utalatott ki. A törvényhatosagokhoz, jotekony egyesuletekhez, budapesti es erdelyreszi kozsegek nagyreszt gyulekezetekhez szetszórtan szétküldtetve mellett adakozásra szóló felhivasokat adott ki. Köszönettel emlékezik meg a lesujtott közseg neveben Ugron János kerületi orsz. képviselőről, ki a tüzvészről vato azonnal telegrafalt s a kozsegnek azonnal megjelent s nemesak penzbeli adomanyok, de elemi szerek küldesével s stettel a nyomor enyhitesere. Az allategeszsegügy mult havi kedvezőtlen allapotaval emlekezett meg meg, melyen jelentesevel kapcsolatban Ugron Gabor orszagyulesi képviselő, biz tag kerdest intez, hogy az uj bünvadi eljarasbol az elsőfoku hatosagokra haruto kotelezettsegeken kelő kiobtatasok tortentek-e? Alispan, magat az erre vonatkozo rendszabalyokat szavszerint felolvasta, hogy abbol minden lehetseges kotelezettseget, Azonban az üléseket megelőzo tisztvelesi ertekezteteken az egyöntetű eljarasok czeljabol keszeggel felvett e kérdesek megbeszéltetett s ugy a mint e megbiva, mint szakértő. — Lengyel József dr. varmegyei főorvos jelentese szerint a közegeszségügy — a több községben szorvanyosan es enyhe lefolyassal fellepett hevenyfertőzés begszesodott s ugy a mint — kielegitő, sőt szinen csak a csecsemok heveny helhurutja fordult elő nagyobb szamban, de ezek is tulnyomo reszben kedvező lefolyas mellett. Sándor Mózes kir. tanacsos tanfelugyelő havi jelentese az 1899—1900. tanev allatfaj-tanitasarol szól, melyet a tanfelugyelő, ki erdekes tanügyi adatokat tartalmaz, hogy azt jövő szamunkban egész terjedelmeben fogjuk közölni. Dieman Károly kir. ügyesz jelenti, hogy a szekely-udvarhely-i, szj.-kereszt-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

turi és h.-oklándi kir. járásbírósági fogházakban összesen 3 vizsgálati es 50 elítélt van szétosztva. — Diószegh Samu kir. főmérnöknek az épitészeti hivatal részéről tett jelentéséből megemlítjük, hogy közlekedési akadály nem fordult soha sem elő. Az udvarhely—szovátai utcának Parajtban a vámegye határáig terjedő szakasza s a parajd—bucsin tvh. közut folyó évi julius 1-től kezdve állami kezelésbe ment át; az utvonalakat a tvh. kiküldötjei részvételével jól és 5-ös rendben tartják meg. A belterületi utcza szinvonalattal a jelenlegi nagy mezei munka idején kevesbé nagy erővel folynak ugyan, azonban a vállalat részére a kereszk. min. által folyó évi október hó végéig megállapitott befejezési határidőnél jóval korábban fog a vállalat által elkészitetni. A jelenben folyamban levő munkálat helyérol a forgalom mellék utra van eltérelve mar tóbb hét óta, melyen a közlekedés minden akadály nélkül történhetik. Ezeken kívül az összes elodázó jelentéseket tudomásul vettek. A tudatlegyőző jelentésenél a varosi elemi iskola ügyében Lázár Ádám gróf fojegyző felszólalt és sürgette az iskolának alkalmas helyiségben valo elhelyezését s az ő-nk tamitó állasát betöltesét. A kir. tanfelügyelő jelentése szintén tudomásul vettek. — Majd az egyes elöadói jelentések után minden felszólalás nélkül vették tudomásul a belügyminiszternek 75370. sz. alatt kelt, melyben a közigazgatási bizottságnak Szabó Ferencz dr., városi polgarmester ellen hozott felfüggesztési határozatát helybenhagyja. Különböző kombinacziók kizárása tekintetéből a belügyminiszteri leiratot szószerint az alábbi: Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának Székely-Udvarhelyre. A közigazgatási bizottságnak folyó évi junius hó 13-án 1060. sz. alatt hozott határozatát, mely szerint Gyarmathy Dezső Székely-Udvarhely város polgármestere ellen a feltétlen hatósági tránti köteles tisztelettudó és engedelmes nyilvános nosszaggal való megsértése miatt, állásától való egyideiüleges felfüggesztés s fizetésének egyharmadrészre való leszláltása mellett, a fegyelmi eljárás elrendeltetett, a nevezett polgármester felfüggesztése ellen fellebbezés vizsgálat alá vevén, azt a felebbezés elutasitásával annyival inkább helybenhagyom, mert a folyó évi julius hó 18-án felvett és az ide mellekelten visszazárt iratok közt levő vizsgálati jegyzőkönyv tanusága szerint, nevezett polgármester ellen már előbb folyamatba tett fegyelmi eljárás tárgyát képező azon törvényellenes intézkedése alkalmával, melynel fogva a városi nyugdijszabályzat 3. §-a rendelkezésnek világos megértésével, a varosi nyugdijlapot megszüntette s ezzel az okénylyel kölcsönöket utalványozott. Szabó Ferencz székelyudvarhelyi lakos részére alitala ekként engedelyezett 10.000 korona kölcsönt a kölcsönvevőkent szerepló Szabó Ferencz sokszor ismételt szóbeli utasitása szerint tulajdonképpen maga a kölcsönt engedélyező polgármester vette fel. Miről a közigazgatási bizottságot a folyó évi junius hó 13-án 1068. sz. alatt kelt 1204. sz. alatt jelentések folytán a belügyminiszteri szerint intézkedés végett értesitem. Budapesten, 1900. évi julius hó 30-án. A miniszter h.: Gulner, államtitkar. Ezenkívül több községi es magánügy nyert elintézést. Az adóerdekszámlai ügyekmel figyelmet forditott a tag-ok erdekeit hathatósan vedelmezte s minden egyes ügy az igazságos eljárás, méltányossag szabályai szerint tárgyalva, átszürve kerult elintezésre. Mely ügybuzgósgert a nagy szekelyt ez alkalommal a feltétlen elismeres illeti. Az adóelöjárási rendeletek az elöljáróságoknak. Alispán az erdőrész eladások ügyeben jóvó havi ülesen mutatja be körrendeletét, illetve nyert eszletetét.

— **Kütintetett czipészmesterek**, Benedek, Nagy es Konrád czipészmesterek a folyó évi junius havában Budapesten tonó-szövet-, ruházati es bőrdiszmű-ipari tárgyakhól rendezett első iparpártolási kiállításban való sikeres részvételükert a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elismerő okiratta tüntette ki. Az okiratot Molnár Sándor belügy. minister es Lukovics József kereskedelmi tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója irta alá. A keresk. muzeum 4887—900. sz. alatt kelt levelen is köszönetet mondott a derék iparosoknak a sikeres részvetelert es a közérdeku czél iránti buzgolott hazafias érdeklődésert Kovács Gyula dr. kir. tanácsos aláigazgató aláirásával. Jólesőleg regisztrájuk az örvendetes hirt, s öszinten gratulalunk kivalo iparosunk ujabb erdemehez.

A vármegye közuti költségvetése a következő két évre, a törvény rendelkezéshez képest a közigazg. biz. f. havi ülesében történt tárgyalása után, a vármegye alispánjának kiküldi hivatalszolgáinak szóbeli utasitott. E czél a közönség a varosi tanácc es a falszolgabirák utján értesittetett. A kitétel határideje e hó 24-en lejár.

Székely gazdák tanulmányi kirándulása. Vármegyénk gazdasagi egyesülete folyó evi szeptember 7-en Algyógya, a székely földmivesiskola gazdaságának tanulmányozásara kirándulást rendez. A költsegek fedezésere Darányi Ignácz dr földmivelesügyi m. kir. miniszter 500 korona segélyt utalványozott. Felhivjuk az erdeklödö kisgazdákat, hogy a kir. e kirándulásban résztvenni akarnak, Gyarmathy Dezső dr gazdasagi egyleti titkár, vagy az illetékes fószolgabirak utjan m. t. o. b. jelentkezzenek s a mindig igen alacsony utazási kölcsegert fizetni nem kell. Az indulás a szekelyudvarhelyi es szekelykereszturi vasuti állomáskótól a folyó evi szeptember 7-en reggel Segesvár felé menö vonattal történik. A gazdasagi egyesület tagjai es ely a kötöggok kisgazdái, a melyek az egyletnek tagjai — előnyben részesülnek.

— **A székelykereszturi függetlenségi kör** e hó 6-án — mint onnan értesitnek — a közönség jo indulatta, meleg partfogasa folytán szepen sikerült mulatságot tartott. Bevétel 165 korona volt. Felülfizettek: Nagy Fr. Elek 1 kor., Pap Mózes 1 kor. 20 fillér, Bálint Dániel, Demeter Domokos, Lakics Károly, Hermann István, Nagy S. Lajos, Iharó Ummerth Gusztáv, Nagy V. József, Hadnagy Mózes, Fekete Domokos, Csiky Károly, Gál Imre, Nagy Ferencz, Szilágyi István, Dakó Albert, Simó István, Harieska István, Nagy S. Elek, Szenkovics Miklós, Pap István, Peter János, Pap György, Szabó Lajos, Ambrus Sándor, László József, Nagy S. Miklós, Bihari Mór, Csibi N., Kapcza N., Horváth János, Jakab István, Schuller Frigyes, Antal Izsák, Bíró Mihály, Nagy Kis Albert, Imecs Albert, Fogarasi Mózes, Czichler Antal, Szász Pál, Máthé Béla, Farkas Mihály, Nagy I., János, Csiki István, Lőrinczi István, Sulzan Sándor és Szabó Lehel 20—20 fillér. Hálás köszönetet mond az elnökség.

A székely ipar diadala külföldön. Hegedüs Sándor nem ok nélkül támogatja a székely iparosokat, mert azok lepten-nyomon becsületet szereznek magyar hazájának — ugyszólva — szemünk láttára. Ugy-szólva nyár szélén ipari szegen bámulatos szorgalmat fejt ki a megelőlepese végett. Csak utat kell nyitni neki s az ipar terén is megmutatja, mint hadban a veres csatákban, szerepét. Mint az Ezelőtt három évvel szövetkezett három szekely iparos: Orbán, Nagy és Tamás Székely-Udvarhelyt. Addig elszeledve majdnem senkik voltak. Ma vilagga visszi nevüket a sajtó es diéseirá beesi ugsag. Már pedig mikor a magyart bécsi ujság dicséri, az open nagy ter. Onnan jó az elismeres szava, hol csak kicsinyelni szoktak a magyar ipart, melyet most kezdünk emlegetni magunk is jó oldala felől. A bécsi „Finanzieller Reporter" f. évi augusztus 5-ik szám szerinti lapja a szerzi szemszögéből kiállitott hoz tudositást, szóro-szóra következőket irja: A legfontosabb iparágak egyike a czipőgyártás, mely Magyarországban is a tökély magaslain áll. Ezen iparágnak Magyarországon egyik legnevezetesebb helye a Nagy és Tamás Székely-Udvarhelyen. A kiállitason végig menve, egyik a legelső cz iparczikkek közt, mi a szemlélőt nagyon s kellemes benyomást tesz rá, ezen czégnek kiállitott iparczikkei. A kiállitott czipőkre nagy benyomást kesztyűs, hogy az ember figyelmét önként lebilinczelik. Ez a czég a czipőkeszitésben a tökély oly magas fokán áll, hogy méltán megérdemli a nagyszerű (grossartigkeit) jelzőt, mert a kiállitott czipők csin-es jó-gyártásban s tökélyben a legkenyesebb igényeket is teljes mértékben kielégitik. Természetes következménye ennek, hogy egy ily czégnek forgalma naprol-napra nö s nem lehet csodálkozni, hogy más versenyző czégekkel szemben de-ezt-is-ezt-is-ek. Olyanok-is-ek-is-ek. Különösen egy bécsi laptól, mely fényes diadalt jelent az eddig mellőzött magyar iparnak.

— **Emlékét Orbán Balázsnak.** Orbán Balázsnak Székely-Keresztur szülőházának czobra javára alulirotthoz ujabban a következő kegyes adományok folytak be: Timó József és családja Haraszthkerekről, Kezdivásárhelyi Takarékpenztár, Bölöni Takarékpénztár 5—5 kor., Ambrus Ferencz Sz.-Ábrahám 1 kor., Szabó Géza tanuló Sz.-Keresztur 86 fil., Körmendi Lajos czukorgyári iroda-főnök Mezőhegyes, Papp Odön Sz.-Keresztur 2—2 kor., Barothi Takarékpénztár 10 kor., Hottsy Pál Budapest betelesser 3 kor 55 fil., Fitzpatrick Ferencz Budapest betelesser 3 kor. 55 fil. Összesen 74 kor. 41 fil. Ehez adva a korábban kimutatott gyűjtést 3326 kor. 04 fil. A szobor alap ma tesz 3400 kor. 45 fillér. Fogadjak a nemes szivü adakozók hazafias adományukert es szobor iránti szeretetüket is. Sz.-Keresztur, 1900. julius 13. Barabás Lajos, b. pénztárnok.

A próhirdetések.
E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betével 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.)

Tilos. Felső-Holdogasszonyfalva, Bikafalva, Arvátfalva és Patakfalva községek határban **vadászt illos.** Haurik, hasznoberlő.

Szerkesztő üzenetek.

K. I. A kézesókra néve a különböző illemszabályokból keszürödött velemenyek a következők: Fiatal lányoknak ha csak nem ugyszólva szülőjük illik kezet csókolni, idősebb lányoknak még kevésbbé, mert azt fogja hinni, hogy a korát tisztelijük a kézcsókkal s ugy szólhatnak neki, hogy ne csókolja meg, ha kezet nyujtanak, kötelessegünk kezet csókolni. A „Pesti Hirlap" szavaszerinta szerint mindig illik kezet csókolni, mikor nincs inyunkre, de sohasem szabad, mikor ez tekintetben megszegődik az illemszabályok szerint a szokásnak vagyunk a hivei, mely azt vallja, hogy nem a kézre való a csók, hanem a szájra. De azért nem szabad a szájra csókolni, ugyszólva hivesek csapjon fel, mert e bérmálás nem a leggyönyörebb fokok kisérletben szokott történni.

Ö. A. Az ártjak, hogy az az igazan jó asszony, a kiről sem rosszat, sem jót nem beszélnek.

F. I. S. Ugyszólva illetőleszes csodavirágból kivánságára szivesen közlünk egyet:

„Azt mondják a hatalmasok,
És ez igen hatalmas ok
Hogy a kinek hat alma sok
Nem lesz annak hatalma sok.

Azt hiszem megértegette.

Ugy-e mi szép a sokszor tapasztaltuk, hogy a lelnyhatálag adóig tart, mig az egy parthie-kepes hajszeg meg nem jelenik.

Ez viszont megszigatlanszag, hogy a fortélyos szép szó az az elő való-czirol-dermal szokott.

S. H. A kötlönek szabad lazudni, de az igazságtonak sohasem. Dicsérjük az embert, hogy a szöllőcsőrvesek csak egy paragrafusból kellene állania a kötelező tartalomnak: „Hazamenni szabad-e? Szabad-e? Szabad-e? Szabad-e? Szabad-e? Szabad-e? Szabad-e? Szabad-e?" (Mérczesen ragalmazni.)

E. J. Bizony a pichya minden kis vérszaban virágzik, helyesebben szólva szerelmes. Es ellen szamunk sem lehet, ugy-e? Szabad vigasztalnjuk magunkat azzal a francia közmondással: „la medicance est indigence d' esprit." (A megszólás szellemi szegénysége szó.)

Markusfalvi N. Szives köszönemnyel köszönjük. Idő es alkalomszerint felhasználjuk. Üdvözlet es szivélyes szerencsekivánat.

Küsmödi. Köszönjük. igaz szivből üdvözöljük. Az olyan derék papot, mint Bozó barátunk, minden harmadik évben más-más szyhatósagtól s minden harmadik esztendőben más-más — mint Küsmödin is — elevülhetem érdemekert szeretszem. Fiatal kedv, ideres a szivem. Ugy-e fogjuk-e ugy-szólva? Ugy-e, Erdélyi tartsak meg alkotásat s kövessék példáinkat. Vigasztalódjanak! A bethlehemiak kárpótolni kellett Benedek Pálnak mélyen elvadva szivét, s ugy-szólva, a kis szegénykét, mikor szerelmétől-szivétől, szebbi lelteséggel nemcsak imponál, hanem folyton a kis torlo jelszerket a törvény előtt tesztik. Ismétlet köszönet és üdvözlet.

Vallancsinak Helyben. Szives figyelmezteteset köszönjük. Mi arról a nyitlétri támaszáról csak levelőnél értesültünk. Elvünk ugyanis, hogy csak arra, érdemes dolgokat olvasunk. Azt illetőleg pedig nem szabadszólnunk, hogy a tamadás minden kritikán alul ilja, senki sem produkálhat önnagát felülmuló dolgot. Megtorló jogtalanat a törvény előtt tesztik. Ismétlet köszönet és üdvözlet.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

A székelykereszturi unitárius egyházkör közügy igazgatója a „Székely-Udvarhely" augusztus 5-ki számában egyházközségünk előljáróságaa gondatlanságaiaak tulajdonitja, hogy julius hó 29-én uj lelkészünk beiktatása alkalmával „legalább a vidékről összesereglett lelkész, tanitókar részére sem rendezett egy egyszerű közebédet".

A körülmények ismeretére nélkül, a távolról szemlélőnek talán igy is tünhetik föl, azonban a közebéd elmaradásának oka a helyi viszonyokban keresendő és találhato fel.

Minden jelenvolt személy megygyőződhetett arról, hogy ugy egyházközségünk előljáróságaa, valamint minden más tagjai vendégszeretetének kiváló jelét adta az által, hogy a vidékről összesereglett szép számu közönséget tang és korkülönbség nélkül szivesen megvendégelte s minden hizonnyal tisztelendő közügyigazgató ur sem képezett volna kivételt.

Uj lelkészünket egyhangulag megválasztván, julius hó 26-án a sz-keresztui vasuti állomáson mintegy 30 taghól álló küldöttséggel, községünk és egyházkörünk nagyszámu közönsége jelenlétében, igen szép ünnepélyességgel fogadtuk s hogy 29-én, éppen a bekeszöntes alkalmával nem lepletéstilt a tiszt. közügyigazgató ur jelzett ohajtását, az itteni állapotok természetszerűen okát mintegtalálhatja.

Ezen kijelentéssel tartozunk a közvéleménynek és denki saját magunknak.

Egyházközségünk hitközösége! Előljáróságunk felöl alkotott véleményetek legyen az itteni körülmények és viszonyokhól meritve, mert csak ugy lehet az helyes és igaz.

Alsó-Simenfalvan, 1900. évi aug. 9.

Tisztelettel:

Az alsósimenfalvi unitárius egyházközség előljáróságaa.

Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vall felelősséget a szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 13549., 13550. és 13559—900. alisp. sz. Székely-Udvarhely varos rendőrkapitányának és valamennyi közsegi előljáróságnak. Körözes végett értesitem, hogy nemsokára Halász Mihájynak 1 drb 3 éves tehén hivatta julius hó 17-én a legelőről elveszett. Mindkét fülén lyuk van. Homoród-Karácsonfalván pedig a községi bíróné julius hó 27-ike öta egy piros pejszörü 5—6 éves éves hentö lő fogatott fel. Farán „O" forma egés jogy nig latlatho. Mig az Oroszhegy községhez tartozó Varsag telepen egy drb 4 éves sötét pej herélt lo van felfogva. Sz.-Udvarhely, 1900. aug. hó. 2-án. Dr Damokos Andor, alispán.

Irtványok. Sz. 13483—900. alisp. Udvarhely varos polgármesterének és valamennyi községi előljáróságnak. Közhirtetétel végett értesitem, hogy Kis-Küküllővármegye Radnóth és Kerelő községek a fellépett sertésvész miatt zár alá helyeztettek. Sz.-Udvarhelyen, 1900. aug. hó 2. Damokos, alispán.

294—1900. végrh. szám.

Árverési hidetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhirré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbiróság 1900. évi V. 1281. számu végzése következtében Boldi Dani sz.-kereszturi ügyvéd által képviselt Kertai Sándor és társa budapesti czég javára Telman Imre sz.-kereszturi lakos ellen 279 kor. 16 fil. s jar. czéjnál 1900. évi május hó 29-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján felül foglalt és 2534 korona becsült összeben következő ingok u. m.: 3 varrógép, házi butorok, ágynemück, férfi es nöi czipők es sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverés a sz.-kereszturi kir. járásbiróság 1900. évi V. 1282. számu végzése folytán 279 kor. 16 fil. tőkekövetelés, ennek 1900 évi aprilis hó 9. napjától járó 6% kamatai, $^1/_4$% valtódij és eddig felmerült összesen 96 kor. 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek czéjszerint **1900. évi augusztus hó 17-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik es ahhoz a vevni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok akkor és ott az 1881. évi LX. t.-cz. 107. s 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárveresczendő ingóságokat akkor is le és felülfizetnöttek s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Keresztur, 1900. évi augusztus hó 26. napján.

Szalontai Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 2616|1900. tkvi.

Árverési hirdetmények kivonat.

Az okánodi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közösen a Juon Mihály János zoltáni lakos végrehajtónak Biró Marczi Mihály András peteki lakos végrehajtast szenvedő elleni 255 korona tőkekövetelés es járulékai iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék (az okánodi kir. járásbiróság) területén levő, a peteki 177. sz. tjkben fekvő A + 342|1., 343|1., 344|1. hr. sz. belsőre 358 kor., 489|1. hr. sz. szántóra 12 kor., 501|1. hr. sz. szántóra 2 kor., 5286 hr. sz. szántóra 20 kor., 7492. hr. sz. szántóra 14 kor., 1062|2. hr. szántóra 60 kor., 1144|2. hr. sz. szántóra 16 kor. 1352. hr. sz. szántóra 10 kor., 2012|3. hr. sz. szántóra 140 kor., 2176|2. hr. sz. szántóra 16 kor., 2196|3. hr. sz. szántóra 50 kor., 3888|1. hr. sz. szántóra 14 kor.,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

3888|3. hr. sz. szántóra 14 kor., 3593. hr. sz. szántóra 18 kor., 3662|2. hr. sz. szántóra 6 kor., 3778|2. hr. sz. szántóra 26 kor., 3852|1. hr. sz. szántóra 4 kor., 4102. hr. sz. szántóra 14 kor., 4703|2. hr. sz. szántóra 12 kor., 4793|2. hr. sz. szántóra 2 kor., 4881., 4882. hr. sz. szántóra 20 kor., 4966|5. hr. sz. szántóra 4 kor., 5929|2. hr. sz. szántóra 4 kor. és az 501. szájben A I. 1—12. r. sz. ingatlanok B) 6. alatti jutalékára 78 korona vételárban, illetve kikáltási árban az árverést czennel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi szeptember hó 22-ik napján** délelőtt 9 órakor Petek község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak.

Árveremi szándokozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyomnak számítva és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes czélkapiszban a kikáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a alá tetetnének a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól
Oklándon, 1900. junius 17-én.

KONCZ KÁROLY.
kir. albíró.

Eladó üzlet.

Gyergyó-Szent-Miklóson, a főteren

Lázár Antal

férfi és női

divatáru-üzlete,

mely évi 50.000 korona forgalommal bír — más vállalat miatt — beszerzési áron alól, tehát nagyobb százalék engedménynyel, **szabad kézből eladó.** Megkeresések egyenesen a tulajdonoshoz intézendők

Váltó-ékek legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE

vasnagykereskedése

az „Arany kaszához" Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém ugy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becsesen figyelmébe felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő czikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szerszámok és rugó acélok, sodrony-, kovácsolt és gépszegek. Mindennemű szíjgyártó-kellékek, kocsi- és szekérrengelyek, tűtő- és fűzőkalyhák. Épületi- és butorvasalások. Konyha- és háztartási czikkek.

Acél váltó-ékek, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkövek. Valódi chinaezüst, alpacca- és csont-evőeszközök. Mérlegek és kertészeszközök. Legjobb minőségu mühely.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Jutányos árak és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogaszt esedezve

teljes tisztelettel:

Papp Zakor Endre

vaskereskedő az „Arany kaszához".

Stockatur-nád nagyraktár. Épületi-, butorvasalás és sodronyszeg-nagyraktár.

Portland- és románczement-nagyraktár

Szám 4394|900. fószb.

Árlejtési hirdetmény.

A szentágothai járás főszolgabirája mint Nagy-Küküllővármegye területen fekvő összes hortobágyvölgyi községeknek megbízottja ezennel közhírré teszi, hogy azon községek határaiban a Hortobágypatak és ezze összefüggő patakok szabályozási munkálatainak végrehajtása végett **Szentágothán, 1900-ik év augusztus hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor** a község nagytermében nyilvános szóbeli árlejtes tartatik.

A végrehajandó munkálatok mintegy 220.000 köbméter földmozgosításai járó medermelytési, átmetszési, töltésepítési és mellékpatak rendezési munkálatokból állanak.

Vállalkozók felhivatnak, hogy zárt, irásbeli ajánlatikat a fentirt napot megelőző nap déli 12 óráig alólirothoz benyujtsák „ajánlat a Hortobágy-patak földmunkájára" czim alatt.

A zárt irásbeli ajánlatok 6000 korona bánatpénzzel ellátandók készpénz vagy óvadékképes czélkapcsolban.

A szóbeli árlejtésben a fenti óvadékösszeg letétele mellett oly vállalkozók is részvehetnek, kik irásbeli ajánlatot nem nyujtottak be.

Az ajánlatok közöt a szabad választás jogát az érdekelt községek fentartják maguknak.

A munkálatok és a vállalati feltételek felől alólirottnál, illetve a kulturmerniki hivatalnak Szentágothán dózó kiküldöttjénél tájékozás szerezhető.

Szentágotha, 1900. augusztus 2-án.

A járási főszolgabiró:
Schreiber.

Szám 2811|1900. tkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy kiskoru Veres György, Mózes, Julia, Biri, Berta, Ferenczné végrehajtatónak, Veres Mózes bögözi lakos végrehajtást szenvedő ellen 120 korona s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék területehez tartozó bögözi 624., I. 357., I. 15 sz. tjkben foglalt ingatlanok az **1900. évi October hó 6-ik napján** d. u. 9 orakor Bögöz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igerendő elfognak adatni. A venni szándokozók tartoznak a becsárnak 10 százalékat készpénzben vagy ovadékképes papirban a kikáltott kezéhez letenni. Az árverés további feltételei a hivatalos orák alatt a törvi hatósnál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi majus hó 12-én.

KIRÁLY,
kir. tszéki egyes biró.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utcza.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozditását tüzte feladatául. Ajánlja **az erdélyi részekben páratlanul álló** olcsóságu és kitünő **czipőfelsőrészeit** minden alaku czipőhöz. Raktáron vannak és mindig a legkivánóbb minőségben kapháto k: I., II., III-szor illeteti ökör- és borjubőrök (fekete és vikszos). Különféle legfinomabb zergék. Cséizma- és czipőbélesek mindenféle szinben (juhbőr). Legfinomabb szatén és lag, kidlbőr, francia sevro, orosz lag. Szügyartók részére blank és szines juhlag minden szinben. Czipő- és czismakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. *Czipőbenőcsök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt havi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Uj! Különös figyelemre méltó.

A nagymeltóságu m. kir. honvedelmi miniszterium által hivatalosan jónak és czélszerűnek ismertetett el.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvátor Lipót főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bellül czipőkre. Ő fensége hosszabb gyalog kirándulason használta a czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőknel. Küldök egy pár vadászczipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbélessel, ugyanannal a czipőszínel s aztán küldjek ide.

Hiszszák, hogy e vadász-czipők, ép oly jók lesznek, és ep oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-czipők.

Zágráb, 1898. julius 8. **Krahl,** huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni tisztelő hive
Dánoson, 1897. szeptember 17. **Wekerle Sándor.**

Köszönetnyilvánitás Cho . . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

Ónjuk tábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeménycücs, sem lábdaganat, sem lábegés. Bővid idei viselés után megkönnyebbül a járósa annak, ki czipőjét de Hegyes-féle az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélessel látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill. egyszerü 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállitatott.

Viszontelárusitóknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Az asbestárú-gyár egyhelyiselete:
Bőripar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcza.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *valódiságért* teljes felelősséggel szavatol

FERNENGEL GYULA

jóhirü pincezejéből **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös **árakban:**

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 filleritől 2 korona 20 filléig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

PANAJOTH ALBERT

MŰLAKATOS
TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesiteni, hogy jó nevü üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok **valódi Singer** és **Medium** (posztó-varró), **Viberatis arikahajos és hörvarró Hové,** valamint **szabó gépeket,** melyek már többeket felülmultak. Valódi azzelgépeimet **10 évig jótallok** s vagyunk azon kedvezményben részesitve, hogy a **nálam vásárolt gépeket ingyen javitom.** A varrógépek raktáromon 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb **angol kerékpárok** és **kerékpár-kellékek** állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktaron tartott **gépeimért 2 évig jótallok, 1 és fél ora alatt** kerékpározni bárkit megtanitok.

Villamos-jelző készülékek, villamos csengők, telephonok, vizvezetéki berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Monarch fele gépek 100 frttól. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépek javitási, lakatos munkák, épületvasalások (rácsozatok), sikeritések készitését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesitem.

Tuzelők (takarékuzzlhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, ezeleg előnyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1900.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.